

SLOVENSKI NAROD

zhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Problem slovenskih rudnikov

Zaradi nameravanega ponovnega znižanja dobav premoga za državne železnice nastaja za slovenske rudnike zopet kritičen položaj — Znižanje pomeni izgubo 60.000 delovnih dni in 12 milijonov zaslužka

Beograd, 6. junija. v. Na včerajšnji seji kluba slovenskih narodnih poslancev so razpravljali tudi o vprašanju slovenskih rudnikov, katerih delavstvo prihaja zaradi nameravane redukcije je dobav za državne železnice in redukcije cen za železniški premog

ponovno v kritičen položaj.

Kakor znano, je s proračunskim letom 1934/35, torej 31. marca 1935 potekla tudi pogodba državnih železnic s premogovniki. Prometno ministrstvo pa zaradi prepozornosti vlade s političnimi, predvsem volilnimi zadevami ni utegnilo skleniti novih pogodb, marveč je za mesec april in maj obnovilo naročila po starih količinah, glede cen pa si je pridržalo pravico njihove naknadne določitve v okviru definitivnih pogodb za tekoče proračunsko leto.

Meseca maja je prometno ministrstvo pripravilo osnutek za nove pogodbe, ki pa še ni potrjen od vlade. Na seji kluba slovenskih poslancev so razpravljali o posledicah, ki jih bo v naših premogovnih revirih povzročilo novo stanje. Predvsem je predvideno znižanje celokupne količine dobav za

državne železnice

za tekoče proračunsko leto od 133.000 ton mesečno na 124.000 ton, to je letno za nekaj 100.000 ton. Od te razlike bi odpadlo na premogovnike v Sloveniji nekaj več kot polovica, namreč

okrog 58.000 ton.

kar pomeni praktično, da bodo rudarji v slovenskih premogovnikih

prikrajšani za 60.000 delovnih dni. Se vidnejša postaja razlika v zaslužku. Istočasno z redukcijo količine dobav za železnice je predvidena

tudi še redukcija cen premoga za državne železnice in sicer pri državnih rudnikih za 5, pri zasebnih rudnikih pa za 8 odstotkov. V zvezi z redukcijo količine dobimo torej rezultat, da bodo slovenski rudniki, predvsem pa slovensko rudniško delavstvo moralo računati z

nad 12.000.000 Din manj dohodkov pri padcu premoga, ki ga dobavljajo slovenski rudniki za državne železnice.

Kakor znano, so bile cene premoga, ki ga dobavljajo slovenski rudniki državnim železnicam, v primeri s cenami za privatno industrijo in ostali konzumi že sedaj razmeroma zelo skromne. Znašale so za rudnik Laško največ 191 Din za tono, za trboveljski rudnik 123 do 163, za kočevski rudnik 121, za šentjanski 122 do 126, in za velenjski rudnik največ 90 dinarjev za tono. Da bi bil pomen te redukcije še jasnejši, je treba opozoriti na to, da je na ta način

odpadajoča vsota znatno večja kakor pa znašajo vsa sredstva bednostnega fonda dravske banovine.

Kakor je minister dr. Marušič na sestanku narodnih poslancev v Ljubljani namizal, da se hoče z uvedbo novega

sistema pri dobavi premoga za državne železnice

izločiti vse one premogovnike, ki jih premog za železniško obratovanje ni dovolj ekonomičen.

Takih rudnikov, ki so bili dosedaj dobavitelji državnih železnic, je 11, med temi so

tudi trije slovenski

in sicer Velenje, ki je dosedaj dobavljalo letno 1.200 vagonov, Kočevje, ki je dobavljalo letno 1.440 vagonov in belokranjski rudnik pri Črnomlju, ki je dobavljalo letno 240 vagonov.

S tem dejstvom nastopa za Slovenijo dva težka in kritična problema: velenjski in kočevski. Nadaljno delo v teh dveh rudnikih je v mnogočem odvisno od možnosti, da si nadoknadi odpadajoče železniške dobave z drugimi konzumenti. To vprašanje zadaje naravno slovenski poslanski delegaciji velike skrbi, ker še

poostrejuje problem brezposelnosti

v dravski banovini in vprašanja olajšanja gospodarskega stanja.

Deputacija slovenskih poslancev je posetila ministra za šume in rude dr. Svetislava Popovića ter mu obrazložila težke posledice predvidene preureditve državnih dobav za železnice. Z ministrom za šume in rude je deputacija zelo obširno razpravljala

o usodi premogovnika Velenje,

katerega nadaljni obstoj je z izgubo železniških dobav neposredno ogrožen, ker ostaje rudniku v glavnem samo še obrat velike banovinske elektrarne. Minister dr. Popović je deputaciji izjavil, da se bo temeljito zanimal za velenjski problem in je bilo pri tem tudi govora, da bi velenjski rudnik prešel iz državne uprave

v eksploatacijo dravske banovine.

Problem razdelitve dobav premoga za državne železnice ni od danes ter se vleče, skozi vse naše gospodarske in

socialno življenje že nekaj let sem. Naša javnost se gotovo še spominja teških borb, ki jih je morala zadnja tri leta voditi o tem vprašanju bivša slovenska delegacija. Prav posebno je baš

minister g. dr. Kramar

bil tisti, ki se je vsako leto boril za ugodnejšo rešitev tega vprašanja. Z njegovo avtoriteto se mu je

ponovno posrečilo prepričati

stalno se ponavljajoče predloge za redukcijo dobav premoga državnim železnicam iz slovenskih rudnikov. Javnost se bo tudi še spominjala zadnjih dveh gladovnih stavk v trboveljskih revirih, ki sta imeli svoj posredni vzrok v redukciji dobav premoga za železnice. Takrat je bil minister dr. Urmanski tisti, ki je preprečil z osebno intervencijo najtežje nesrečo ter je izposloval izredno povišanje na TPD odpadajoče kvote dobav za železnice. Kljub temu pa se je to vprašanje prav demagoško eksploatiralo in krutilo čast in ugled onim, ki so se najbolj požrtvovalno zavzemali za koristi naših rudarjev.

Tembolj smemo sedaj pričakovati, da bo

nova slovenska poslanska delegacija

uspela, če že ne popolnoma, pa vsaj deloma rešiti to težko vprašanje, in najti način, da se bo zadovoljivo rešilo in obvarovalo rudarsko delavstvo v dravski banovini hudega in nezastuženega udarca.

Huda kriza v Franciji

Vsi poizkusi za sestavo nove vlade so se do sedaj izjalovili — Nesprejemljive zahteve levičarskih skupin — Edini izhod bo razpust parlamenta

Pariz, 6. junija. z. Kriza francoske vlade še vedno ni rešena. Včeraj popoldne je prevzel mandat za sestavo vlade zunanji minister Pier Laval. Ves popoldne je vodil razgovore in pogajanja s skupinami, ki bi prišle v poštev za sestavo vlade, toda brez uspeha. Socialisti in druge levičarske skupine so stavile neprejemljive zahteve. Zato je Laval ob 20. odšel k predsedniku republike in mu vrnil mandat za sestavo vlade.

Predsednik republike je nato pozval bivšega mornariškega ministra Pietrija in mu ponudil mandat za sestavo vlade. Piteri je v načelu pristal in takoj pričel pogajanja. Do 1. junija je imel razgovore z zastopniki vseh parlamentarnih frakcij, nato pa je konfiriral s predsednikom obeh zbornic ter z bivšimi ministrskimi predsedniki Bouissonom, Herriotom, Flandinom, Tardieujem in naposled z Lavalom. Davi je sprejel novinarje in jim izjavil, da njegova prizadevanja dosedaj niso rodila še nobenega uspeha. Želel bi sestaviti najširšo koncentracijsko vlado, vendar pa nima mnogo upanja, da bo njegova mislija uspela. Kljub temu bo še dopoldne nadaljeval svoja prizadevanja, popoldne pa bo odšel k predsedniku republike in mu poročal o svojem uspehu ali neuspehu.

V zbornici se vrše skoro permanentne seje posameznih parlamentarnih frakcij. Levičarske skupine so imele ponovno skupne seje, vendar pa se dosedaj niso mogle zediniti na enoten program. Skrajni levičarji so postavili zahteve, ki jih smatrajo radikalni socialisti za nesprejemljive. Tako zahtevajo med drugim poddržanje vseh železnic, vseh zavarovalnih družb, vseh elektrarn, vseh važnejših industrijskih podjetij, prepoved terminskih kupcij na efektivnih borzah, takojšnji razpust vseh nacio-

nalnih in paramilitarističnih organizacij in končno razpust parlamenta in razpis novih volitev. Radikalni socialisti so za zmernejši program in žele sodelovanja vseh demokratičnih skupin, smatrajo, da more le vlada, ki bi imela široko zaščito, uspešno rešiti sedanjo krizo. Kakoršen je položaj trenutno, ni izgleda, da bi že danes uspelo rešiti krizo vlade.

Pietrijeva naloga

Pariz, 6. junija AA. Situacija je deloma odvisna od stališča levičarskih skupin. Vse kaže, da se levičarske skupine ne bodo mogle sporazumeti glede samostojne levičarske vlade. Čim se bo to izkazalo, bo postal položaj znatno jasnejši. V tem primeru se bo morala nova vlada naslanjati na koncentracijsko večino, kakršna je svojačasno podpirala Doumergueov in Flandinov kabinet. Socialisti bi v tem primeru ostali v opoziciji. Vse kaže, da je predsednik republike Lebrun poveril mandat Pietriju, da bi ta obnovil takšno koncentracijsko vlado. Glavna Pietrijeva naloga je v tem, da pridobi radikalne socialiste za to novo kombinacijo in za novo formulacijo zakona o širokih pooblastilih. Pietri bo v novi vladi prevzel po vsej priliki poleg predsedništva tudi finančno ministristvo, ker velja za odličnega finančnega strokovnjaka. Znano je, da je Pietri začel svojo kariero v državni finančni stroki in da je bil svojčas finančni ravnatelj v Maroku. V Lavalovem kabinetu leta 1931 je bil Pietri proračunski minister.

Pariz, 5. junija. w. Prvi devizni kurzi v prostem prometu so danes pokazali jasni padec franka, napram inozemskim devizam. Dolar se je dvignil od 15.0755 na 15.1150. Newyorška pariteta napram francoskemu franku je davi znašala za dolar 15.1675 in za angleški funt 74.85. V Parizu pa je znašal kurz angleškega funta v prostem prometu 74.35.

Kratko zasedanje Narodne skupščine

Po verifikaciji mandatov in konstituiranju bo skupščina odobrila dvanajstine, nato pa bo šla na počitnice

Beograd, 5. junija. p. Verifikacijski odbor Narodne skupščine je včeraj in danes nadaljeval svoje delo. V načelu je sklenil, da se verifikacija vsi oni mandati z liste ministrskega predsednika g. Jevtića, glede katerih ni bilo nikakih pritožb. Glede mandatov opozicije, izvoljene na listi dr. Mačka, je bilo sklenjeno, da se bo o njih razpravljalo šele takrat, ko bodo predložili svoja pooblastila. To se storil do sedaj izmed 65 poslancev opozicije samo eden. Verifikacijski odbor Narodne skupščine bo do sobote končal svoje delo. Preko katoliških binkoštnih praznikov bo sestavi poročilo za plenarno Narodno skupščino, ki se bo sestala v sredo 12. t. m. Verifikacijska debata v Narodni skupščini bo trajala najbrže samo dva dni, to je v sredo in četrtek. V petek bodo verifikirani poslanci položili prisego. Skupščina bo nato za par dni zopet odgodena in se bo sestala šele naslednji ponedeljek, ko bo izvolila predsedstvo in stalne skupščinske odbore. Po konstituiranju bo imela skupščina le par sej, na katerih bo rešila nekatere nujne in tekoče zadeve. Med drugimi bo pri tej priliki sklepala o podaljšanju dvanajstin do konca proračunskega leta, to je do 31. marca 1936. Vlada je namreč sklenila umakniti že od prejšnje vlade bivši Narodni skupščini predloženi proračun in bo do prihodnjega proračunskega leta delala z dvanajstinami. Po odobritvi dvanajstin bo šla Narodna skupščina na počitnice.

Verifikacija v senatu

Verifikacijski odbor senata je že končal svoje delo. Ker ni bilo nikakih pritožb, je soglasno odobril vse mandate 23 senatorjev, ki so bili izvoljeni pri dopolnitvah senatskih volitev 3. februarja. Senat bo imel v petek plenarno sejo, da definitivno odobri mandate novih senatorjev, ki bodo nato zapriseženi.

Nova angleška vlada

Macdonald bo jutri popoldne podal ostavko svoje vlade, Baldwin pa ima že pripravljeno listo nove vlade

London, 6. junija. z. Priprave za prenosno vlado so končane. Danes je imela vlada pod predsedstvom Macdonalda svojo zadnjo sejo. Jutri popoldne se bo udeležila razprav v spodnji zbornici, ki gre nato na počitnice, jutri popoldne pa bo Macdonald predložil kralju ostavko svoje vlade. Takoj nato po poverjen mandat za sestavo vlade Baldwinu, ki ima že pripravljeno listo nove vlade. Kakor poročajo današnji listi, bo nova vlada po avtentičnih informacijah sestavljena tako le: ministrski predsednik in zunanji minister: Baldwin, predsednik lordov in zastopnik ministrskega predsednika: Macdonald, notranji minister: Simon, zastopnik zunanjega ministra: Hoar Sam, minister za Indijo: Cunliffe Lister, minister za kolonije: Malcom Macdonald, minister za dominione: Thomas, čuvár državnega pečata: Eden, vojni minister: Churchill, lordkancelar: Hesham. Lloyd George je definitivno izpadel iz vsake kombinacije, ker vlada ni odobrila njegovega načrta za omiljenje brezposelnosti. V ostalih resorih na brže ne bo nobenih izprememb.

Roosevelt kapituliral?

Vsi ukrepi Nire so preklicani — Nira bo likvidirala

Washington, 6. junija. AA. Vse kaže, da je vlada sklenila izročiti arhivu vse uredbne, predpise in okrožnice, ki jih je bila izdala v teku svoje akcije za gospodarsko obnovo. Vse te uredbne, predpisi in okrožnice so se nanašale na 600 raznih gospodarskih področij. Od vse te ogromne organizacije in uprave za gospodarsko obnovo bosta po vsej priliki ostala samo dva oddelka s čisto internimi upravno-statističnimi nalagami. Prvi bo zbiral in urejal podatke o gospodarskih pojavih po veljavljenu teh uredb do njihove končne ukinitve zaradi sklepa vrhovnega sodišča, drugi oddelak pa bo zbiral in urejal podatke o sedanjem stanju ameriškega gospodarstva in o odnosih med delodajalci in delojemalci. Oba oddelka bosta uradovala po vsej priliki samo do aprila prihodnjega leta.

City je v nevarnosti, da ga vode ne zalijejo. Bati se je, da bo povodenj Missourija popolnoma uničila novi prekop, ki so ga šele pred kratkim zgradili in je stal 50 milijonov dolarjev. Mexico, 6. junija. AA. Število človeških žrtev zaradi katastrofalnih nalivov je naraslo v San Pedru in Aktopanu na 120. Predsednik republike Cardenas je obiskal prizadeto pokrajino. Ceste in prometne zveze v teh krajih so močno poškodovane.

Uradni jezik v Belgiji

Bruselj, 6. junija AA. Parlament je sprejel zakonski načrt o uporabi uradnega jezika v belgijskem pravosuđu. Za zakon je glasovalo 95 poslancev, 40 glasov je bilo oddanih proti, 22 poslancev pa se je vzdržalo glasovanja. Novi zakon stopi v veljavo z dnem, ko bo s kraljevim podpisom objavljen v uradnem listu. Po tem zakonu je flamsčina uradni jezik pravosodja samo v krajih s flamsko večino, v valonskih krajih ostane uradni jezik francosčina. Za Bruselj, kjer sta oba jezika v rabi, velja posebna ureditev.

Vremenska napoved

Dunajska opokdanaka vremenska napoved za petek: Sprememba na boljše, toploje.

LJULJANSKA BORZA.

Devize (z všteto premijo 28.5 odotot.). Amsterdam 2963.88 — 2968.47. Berlin 1766.08 — 1769.95. Bruselj 741.32 — 746.39. Ouh 1424.22 — 1431.29. London 215.98 — 218.03. New York 4333.22 — 4369.53. Pariz 287.68 — 289.12. Praga 182.48 — 183.58. Tret 360.21 — 363.29. Avstrijski šiling v privatnem kirsingu 8.70 — 8.80.

INOZEMSKA BORZE

Zürich, 6. junija. Beograd 7.—, Pariz 20.20 London 15.20. New York 306.75. Bruselj 52.10 Milan 25.3575. Madrid 41.90. Amsterdam 207.40. Berlin 124.15. Dunaj 58.—, Prag 12.82. Varšava 17.90.

Touring klub v Mariboru

Nova organizacija za povzdigo tujkega prometa — Ustanovni občni zbor podružnice

Maribor, 6. maja. V torek zvečer so v Mariboru ustanovili novo važno tujkoprometno postojanko, ki bo našo mesto v tujkoprometnem pogledu dvignila do take višine, kakršno po svoji legi in prikladih zasluži. Ustanovili so podružnico Jugoslovanskega Touring kluba, ki ga je naš obmojni Maribor tudi pogrešal.

V lovski sobi »Pri Orlu« so se na ustanovnem občnem zboru zbrali vsi zastopniki mariborskih sportnih klubov in organizacij, zastopniki avtomobilizma in vseh ostalih organizacij, tako da je bil zbranih pravkar parlament, ki mu je pospeševanje tujkega prometa najbolj pri srcu. Predlogi bi bili naštevane imen vseh udeležencev, naj omenimo samo, da so se ustanovitve udeležili tudi magistratni ravnatelj g. Rodošek v zastopstvu mestnega župana g. upravnika mariborskih mestnih podjetij Peric, g. dr. Tominec kot zastopnik Aerokluba, g. Gilly kot zastopnik Mestnega opeševalnega društva in Mariborskega tedna, ing. Jelenc za SPD in še mnogi drugi.

Ustanovni občni zbor je vodil naš odlični propagator tujkega prometa ravnatelj »Putnikar« g. Loos, ki se je uvodoma v obštetnih besedah spomnil tragične smrti našega kralja in se poklonil kralju Petru II, nato pa obrazložil pomen Touring kluba, ki je zlasti za obmojni Maribor tako važen.

Še pred dvema letoma je dal g. direktor Loos pobudo za ustanovitev podružnice Touring kluba v Mariboru. Z delom in poslovanjem so takoj pričeli, ustanovitve pa se je iz nekaterih razlogov nekoliko zavlekla. Najboljša priča neumornega dela g. ravnatelja Loosa in njegovih sodelavcev je arhiv obsežne korespondence, saj so se inozemski Touring kluba obračali na Mariboru za obsejne informacije. Sodelovalci so tudi pri sestavi avtomobilskih geografskih kart. Mariborski Touring klub ne namerava v nobenem oziru konkurirati z drugimi društvi, hoče le biti oče vseh sportnih in podobnih organizacij. Podružnica Jugoslovanskega Touring kluba v Mariboru bo zasledovala in pospeševala tujski promet v svojem okrožju, intervenirala bo glede cest in avtomobilskih in prometnih zvez. Skušala bo odpraviti ali vsaj v znatni meri omiliti težkoče pri carinjenju in izdajanju potnih listov. Turisti, ki prihajajo v Maribor, bodo dobili pri Touring klubu vse potrebne informacije. Glavna nacionalna in kulturna naloga Touring kluba pa bo, da bo preko Aliance internationale de tourisme au Bruxelles delal propagando za našo državo v vseh državah sveta, kjer imajo Touring klube. Touring klub bo posredo-

val tudi pri izdajanju naših in inozemskih mednarodnih dokumentov. Te in še druge važne zadeve bo reševala mariborska podružnica Jugoslovanskega Touring kluba in še našete naloge dokazujejo izredno važnost ustanovitve organizacije za naš obmojni Maribor.

Nato je prečital tajnik pripravljalnega odbora pravila Touring kluba, ki so bila soglasno sprejeta. Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor:

Častno predsedstvo: dr. Miroslav Ploj, podpredsednik senata, dr. Franjo Lipold, župan mariborski, dr. Alojzij Gorčar, župan celjski, Ladislav Jerše, župan ptujski, Predsednik upravnega odbora: ravnatelj Loos. Upravni odbor: prof. Mirko Seunik, Franjo Peric, upravnika M. P., dr. Milko Danev, Aleksander Pfeffer, Alfred Kralj, Branko Boltavzar, dr. Jos. Tominec, gim. rav. v p. Drago Roglič, industrijskec, ing. Vlado Blajmar, Anton Antončič, trgovec, Slavko Markovič, trgovec, Anton Hlebič, Ivan Kvas, trgovec, Bruno Muhič, Franjo Jaki, sres. tajnik, Udo Kasper, pred. nov. udr., ing. Muri, preds. Maratona, Josip Fišer, Miloš Gnuš, kap. v p. Mario Jarc, trgovec, Ivan Babič, trgovec, Alfonz Gilly, Srečko Voglar, prof. Pero Cestnik, dr. Oton Blanke, preds. Rapida, Eugen Bergant, ing. Peter Keršič, Ivan Roglič, Drago Senica, dr. Franc Vavovec, prof. Mirko Seunik, Predsednik nadzorstvenega odbora: Henrik Sabothy, predsednik ravnateljstva M. P. Glavni nadzorstvenega odbora: Franjo Rodošek, magistratni direktor, Maribor, Ivo Šubič, magistratni direktor, Celje, Mihael Zavadlav, magistratni direktor, Ptuj, dr. Franc Stamol, predsednik SSKM, Dva delegata za središnjo upravo JSSKM. Touring kluba v Beogradu: Josip I. Loos, ravnatelj »Putnikar«, Maribor, prof. Mirko Seunik. Delegati za občni zbor centrale v Beogradu: se pooblasti upravni odbor, da jih določi v smislu pravil § 7/2 po številu članstva in od slučaja do slučaja, kakor so posamezniki v stanu potovati v Beograd.

Pri slučajnostih je g. Ferdo Pinter, predsednik Avtokluba v Mariboru, izjavil, da hoče Avtoklub delovati z novoustanovljenim Touring klubom v najlepši harmoniji, saj je vrhovni predsednik obeh klubov Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Obe organizaciji bosta delovali složno v dobrobit turizma in tujkega prometa. Z obnega zbora je bilo odposlanih več udanostnih in pozdravnih brzojav, nakar je g. direktor Loos zaključil nad vse lepo uspešni občni zbor.

Naše gospodinje nosijo zastavo

Kaj vse vidimo na vzorni razstavi „Žena in obrt“ na letošnjem velesejmu

Ljubljana, 6. junija. Naše gospodinje nosijo letos zastavo na velesejmu, moramo priznati, da so prve, čeprav se bomo zamerili vsem drugim. Doslej se nismo opisali njihove razstave, kakor bi zaslužila, kar ni čudno, saj se kar bojiš vstopiti v tako elegantno, sijajno razstavno dvorano, v kakršno se je spreminil paviljon K pod rokami prirediteljev, odnosno prirediteljic razstave »Žena in obrt«. Zvezl gospodinje kot prirediteljice (načelnica ga. Kraigherjeva) se ni treba bati kritike in poročevalca lahko baš zaradi tega napiše kritično poročilo. Toda preden se lotimo razstave same, se moramo seznaniti z onimi, ki bi brez njih razstave sploh ne bilo. Razstavo je organiziral razstavni osek Zveze gospodinj z načelnico g. Cilko Koršičko, tajnico M. Schweigerjevo, blaginjsko M. Jazbecovo in odbornicami: M. Kravanja, M. Štajer, M. Hude, M. Opašič, V. Lapajne in M. Žnidaršič. Arhitektonska stran ureditve je bila v rokah arh. Mesarja.

Naše gospodinje prirejajo že več let razstave na velesejmu, a ne zato, da bi iskale zadoščenja svojim ambicijam, temveč, s plemenitimi nameni, v težnji za napredkom našega gospodinjstva in domače proizvodnje, ter da bi dobili veljavo domače blaga in delo domače delovne moči. To je v glavnem njihov program in razstave so propagandno sredstvo. Prirediteljice razstave, zlasti s tolikšno temeljitostjo, ki je značilna za te naše javne delavke, je pogumno, še več — tvegano dejanje, zlasti če pomislimo, da je letos začel razstavni osek delati s 1000 Din. Ne le, da so bile gospodinje razstave od leta do leta v splošnem čedalje boljše, temveč se je tudi vedno bolj očitovalo, kaj prav za prav prirediteljice hočejo. Letošnja razstava pa pomeni baš v tem pogledu velik korak naprej v smiselčnosti, enotnosti, po jasni programatičnosti. Da ne trpi estetska stran razstave in enotnost, seveda ni vse tako drastično, da bi lahko steherni dojel smisel celotne prireditve. Ljudje, žal, ne sprevidijo, da ne gre zgolj za uspešno trgovsko reklamo, temveč, da naj razstava vzbudi zaupanje do domačih izdelkov, da naj pokaže našo ženo kot pridobitni čimtelj, obrtnico ter potrdi solidnost domačega dela.

Paviljon je razdeljen v tri dele; v srednjem je dvorana za modno revijo, pri obeh vhodih je razstavljeno blago. Na prvi vhod sprevi, da je vse prilagojeno arhitektonskim zahtevam. Prvo besedo je imel arhitekt, ki je spravil v sklad vse, najrazličnejše blago od kosmetičnih potrebščin, preko knjige, slaščic, klobas, optičnih izdelkov do modnih damskih potrebščin. V oddelku pri levem vходу niso razstavljene le izdelki ženskih rok, temveč tudi predmeti, ki so več ali manj v zvezi z gospodinjstvom ali, ki jih žena rabi. Ime razstave »Žena in obrt« je torej lahko tudi razumljeno, da kaže razstava odnos žene do obrti, odnosno sugestia, kakšen bi naj bil ta odnos, toda ne le do obrti, temveč do proizvodnje sploh. Vzdož stena je razstavljeno blago v enotnih nianah ali izločenih soknih. Vseh sodelujočih trdijo, ne moremo naštet, za kar pa tudi ne gre, saj se blago hvale na razstavi samo in poročila o prireditvi ne morejo imeti značaja inšertov. Mimogrede lahko le omenimo to in ono, na kar obiskovalci niso še posebej opozorjeni na modni reviji.

Čeprav je vse utesnjeno v estetski okvir, vendar je na razstavi marsikaj, o čemer bi mislil, da se ne more vključiti med tako različno blago. Klobase smo že omenili, razstavljene so tako okusno, kakor vse drugo. Kako pestra je razstava, dokazuje, da to, da so na nji tudi otroške igrače, si-jajni modeli priček, konzervirana čebula, modne risbe in krojne pole, sadne konzerve itd. Tu in tam se moraš ustaviti tudi pred razstavljanimi predmeti zaradi njihove skrbne izdelave, n. pr. pred lasuljarskimi izdelki frizerja M. Podkrajška, ki dokazujejo, da se naša obrt osamosvoja na vseh področjih zelo razveseljivo. Konzervirano čebulo Celo moramo omeniti zato, ker je ljubljanski izdelek — izumitelj je na razstavi vsakomur na uslugo — in ker ima to konzerviranje lepo bodočnost in velik pomen. Vsake pomladi poide domača čebula in moramo uvažati egiptski pridelek, jese ni pa naš kmet ne more spraviti v denar čebule, ki segnje. V dveh velikih vitrinah sredi prostora so razstavljene ljubke, a preproste otroške oblečke z lepimi vezinami. To so izdelki sol, tudi osnovnih, ter dokazujejo, da lahko tudi otroke običemo okusno z malimi stroški. Zlasti v mestih vidimo namenjane otroke — tu in tam tudi na deželi — in važna naloga naših vrlih gospodinj je, da bude okus ter vzgajajo tiste, ki mislijo, da ni lepo, kar ni drago ali kar ni domače. Marsikoga bi bilo treba v pravem pomenu besede viedti h krasnim vzorcem na razstavi »Ženskega lista« in k razstavljanim otroškim oblečkam.

Drugi del razstave pri desnem vходу napravi tudi takoj močan vtis na obiskovalca. Tu hočejo pokazati, kako je opremljeno moderno stanovanje, kjer se lahko počuti srečnega, čeprav — ali baš zato — ker nisi zabarikadiran s pohištvo. Razstavljeno je res lepo in praktično pohištvo, zlasti gospodarska soba. Kakšna boči kuhinja in kako vzoren red lahke vlada v nji, nam je pokazala arhitektka Santova s kredenco in omarico za čistilne predmete, kamor lahko gospodinja spravi vse, ne da bi porokovala posoda vse stene. Krašen štedilnik ima okovje iz jekla, ki se ga ne loti rja. Škoda res, da smo še daleč od tega vzor in da se ne uveljavljajo bolj v praksi načela stanovanjske kulture.

V dvorani, ki učinkuje prijetno ter napravi takoj vtis, da si v modernem lokalu, je še v ozadju vrsta niš, kjer razstavljajo naše trdke tako, kakor v prvem delu razstave, blago, ki si ga ogledujemo zlasti danes z nekritičnim občudovanjem. Bizjakova kozuhovina je res za veliki damski svet. Salonov, ki njihove izdelke itak občudujejo gledalci na modnih revijah, ne omenjamo. Dvorana, kjer je zdaj že 300 stolet, je vselej zasedena. Splošna sodeba o reviji je, da je v resnici veličastna. Tudi dobri poznavalci trdijo, da tako skrbno prirejane revije, ki je v vsakem pogledu zelo skrbno pripravljena, kakor razstava sama, se ni bilo v naši državi. Poseben pomen ima revija tudi zato, ker so se na nji izkazali nepričakovano dobro saloni, ki niso bili še na glasu in ki so životarili. V vseh panogah kakor tudi v tej se pač kaže, da je naš mali človek preskromen in da je pri nas povsod in za vse dovolj talentov, ki se pa ne morejo uveljaviti zaradi tesnih razmer. Oglejte se modne risbe, ki krase dvorano — tudi dokaz, kaj zmoremo! Risala je gđ. Jarčeva. V dvorani je tudi nekaj statistič-

nega gradiva, prikazanega na kartah, in sicer o podjetnostih naših žen, koliko imamo v naši banovini obrtnih, trgovih itd. O blatu in obrti bi lahko povedali še marsikaj, toda v splošnem itak ne moremo reči nič drugega, kakor da so žene ob tej priliki posekale vso, ki se postavljajo na velesejmu.

Razstava monopolne uprave

Naša monopolna uprava je končno uveljavila potrebo opozornosti kladice doma in v inozemstvu na naš tobačni promet posebnih razstav, ki se bodo stasovale nedvomno še izpopolnile in razširile, da bodo v polni meri odgovarjale svojemu namenu. V inozemstvu je razstavljala monopolna uprava tobačnik in tobačne izdelke že več let, zlasti na velesejmu v Leipzigu, kjer pa njene razstave niso bile reprezentativne in so daleč zaostajale recimo za razstavami italijanske monopolne uprave. Upajmo, da v bodoče ne bo tako.

Letos prvič smo dobili razstavo monopolne uprave tudi na našem velesejmu, in sicer v paviljonu F na precej velikem prostoru. Aranžma je bil poverjen usadnikom tobačne tovarne gg. Viktorja Logarju in Pavlu Lindtnerju, ki sta z velikim trudom in ljubeznijo razstavila in razporedila razstavno blago tako pregledno, da zasluži polno priznanje. Njima gre zasluga, da je ta razstava, čeprav nepopolna, res vzorna in da vzbuja občo pozornost. Na razstavi vidimo vse vrste našega tobačnika in izdelkov iz njega čim bolj izpopolnijo in razširijo.

Ugodna bilanca tujkega prometa

Iz poročila Zveze za tujski promet v Sloveniji na današnjem občnem zboru

Ljubljana, 6. junija. V sejni dvorani Zbornice za TČI se je vršil danes občni zbor Zveze za tujski promet, na katerega so prispele delegati iz vse banovine, da se pogovore o delovni bilanci preteklega leta. Na zboru so bili podani poleg glavnega poročila Zveze tudi razni referati posameznikov, kako izboljšati in še bolj pospešiti tujski promet v dravski banovini, ki je za nas Slovence vitalnega pomena. Iz glavnega poročila Zveze sledi, da smo sprico krize, ki je zajela ves svet, zaenkrat zadovoljni s tujskim prometom pri nas.

Splošna gospodarska kriza v vseh evropskih državah, pa tudi v državah izven Evrope ter z njo zvezane tendence po gospodarski osamosvojitvi, ki jih po navadi označujemo kot avtarktična stremeljenja, so največje ovira mednarodnega tujkega prometa. Vendar pa kakor v nobeni panogi narodnega gospodarstva se tudi v tujskem prometu avtarktična ne da popolnoma izvesti. Moderna gospodarska politika izpolnjuje sistem sporazumov glede izmenjavanja blaga, pa tudi tujski promet, kakor je obče znano, ni nič drugega kakor nevidno izmenjavanje blaga. Navzlic raznim oviram lani v tujskem prometu v Sloveniji nismo padli, marveč zaznamujemo celo znaten porast. Uspehom se moramo zahvaliti sistematični propagandi, ki jo je povsod v inozemstvu vršila naša Zveza. Turistični spoznanji, ki jih je naša država sklenila z državami, iz katerih pričakujemo največ gotov, so pač tudi v znatni meri podprli propagandne akcije. Turistični sporazum z Nemčijo je bil res izvršen, le da se vsled pasivnosti nemškega izvoza v Jugoslavijo ni mogel uveljaviti s polnim uspehom. Baš tako so ugodno vplivali na naš tujski promet sporazumi s Češkoslovaško, Poljsko, Rumunijo ter nekaterimi drugimi državami, zlasti z Avstrijo.

Pri pogledu na statistične podatke pa takoj lahko ugotovimo veliki porast jugoslovanskih turistov. Bled je lani dosegel rekord, kjer je sprejel skoraj eno petino vseh obiskovalcev slovenskih zdravilišč in letovišč, ki so tam dosegli skoraj 179.000 prenočnin, t. j. nekako eno četrtino števila, ki ga izkazuje vsa Slovenija. Upoštevati pa moramo, da ima Bled nad 3000 postelj in ima torej sam tudi eno četrtino tozadevnega staleža v vsej dravski banovini.

Splošna kvalitacija lanskega tujkega prometa bi bila: navzlic izredno hladnemu poletju ter deževnemu vremenu moremo v vsakem oziru ugotoviti ogromen številni porast nočnin, če ne upoštevamo Ljubljane, pa tudi skoraj desetodstotni porast števila gostov. Vsa got je pri nas ostal povprečno 7 dni, kar pa je vsekakor še premalo, če pomislimo, da doseže tozadevni povprečni količnik v zunanjih tujko prometnih deželah 15 do 21 dni. Dejstva izpričujejo, da je reklama in propaganda v polni meri vršila svojo dolžnost. Za tujce je bil velika privlačnost nizki standard cen naših zdravilišč in letovišč. Ponekod so bile že tako nizke cene, da so bile našemu gospodarstvu naravnost v škodo. Kakor je namreč navajanje cen nezdrav pojav, tako tudi brezglavo zniževanje cen iz zgolj konkurenčnih razlogov ni na mestu. Takoj se rade namreč pokažejo posledice, ki jih sčasoma podjetniki prav brido občutijo.

Akrovano je bilo lanskoli leto glede turizma številčno močnejše od predanskega, je pa v izdatni meri padla kupna moč publike. Nepoučeni ljudje sodijo, da je pustil vsak gost dnevno najmanj 100 Din pri nas, ter radi pomnožijo število nočnin s tem zneskom. Tako dobijo prav nemogoče številke. Tudi gostje so živeli pri nas vedno v znamenju splošnega varčevanja, ter pogosto niso porabili na dan niti 75 Din.

Negativni moment v letošnjem tujkem prometu pomeni tudi iskoriščenost samrznjenih terjatev v tujko prometne svrhe pri nas. Mnogi tuji gostje so v naši državi vnovični čerke, ki so se glasili na drugi večje vsote, kot so jih porabili pri nas. Presežke, odnosno prihranke pa so po raznih potih in na razne načine pri povratku od-

Pogreb zakoncev Kožarjevih

Metlika, 6. junija. Davi ob 7.30 so pokopali nesrečni žrtvi zverinskega dvojnega umora v Dobravicah Jožeta Kožarja in njegovo ženo Marijo. Zalni sprevod je krenil ob ogromni udeležbi prebivalstva tamošnje okolice in številnih železniških uslužbencev izpred mrtvašnice na pokopališču v Podzemlju, kjer so krati spustili v prerani grob. Pogreb je pričel, kakor globoko je ganila vse prebivalstvo tragična usoda zakoncev Kožarjevih.

Včeraj je bila izvršena na kraju sločina na postališču Dobravnice rekonstrukcija umora. Med preiskavo so ugotovili, da skoraj ni verjetno, da gre za roparski umor, saj morilec ni vzel denarja, niti drugih dragocenosti. Našli so vso zlatino, denar in hranilne knjižice, več zlatih in celo briljantnih prstanov, moško zlato in srebrno uro ter žensko zapestno uro, poleg tega pa 2800 dinarjev.

Zato je skoraj upravičena domneva, da Kožarjeva nista postala žrtve roparskega morila, temveč je bilo golo sovraštvo vzrok stranskega umora. V tem pravcu je krenila tudi preiskava, ki bo, kakor kaže, vodila do uspeha. Orožniki so osumili zločina nekega moškega, čigar lasje odgovarjajo izpuščenemu sopu morilčevih las. Mož se je baš zadnje dni precej sumljivo vedel in zdaj ga budno nadzirajo ter pazijo na sleherni njegovo kretnjo. Pričakovati je vsak hip njegove aretacije.

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer
MARLENE DIETRICH v filmu
VISOKA PESEM
Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

to 32letni posestnik Janez Čuček iz Dračevic, 52letni Alojz Kralj, posestnik v Kukavi in njegov 18letni sin Fran. Vsi trije so se danes zagovarjali zaradi uboja pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča, kateremu je predsedoval v. s. s. g. Lenart.

Obtoženci so zankali krivdo in se zagovarjali s silobranom, češ, da jih je ubil Siana napadel s nožem. Priče so izpovedale, da so obtoženci po storjenem zločinu zavlekli mrtvo truplo v bližnjo kurozno njivo, hoteč zabrisati sled stranskega dejanja. Truplo je ležalo tam več dni in je šele strašni smrad odkril zločin in razkrinkal storilce.

Zanimivo je, da je najmlajši komaj 18letni obtoženec Franc Kralj prevzel na razpravi vso krivdo nase, češ, da je on zadal udarec pokojnemu, ko ga je ta hotel z nožem zabosti. Njegov oče in Čuček, da se ubitega sploh nista dotaknili.

Razprava, ki se je pričela včeraj zjutraj, je trajala celo dopoldne, nakar je bila prekinjena in se je popoldne ob 15. uri zopet nadaljevala. Za proces je vladalo veliko zanimanje in je razpravi prisostvovalo zlasti mnogo ljudi iz Dračevic in okolice.

Točno ob 18. uri zvečer se je mali senat vrnil od posvetovanja in predsednik g. Lenart je izrekel oprostitelno sodebo za vse tri obtožence, ker se sodišče ni moglo popolnoma prepričati o njihovi krivdi, kajti truplo ubitca, ki je ležalo že 8 dni na njivi, je bilo tako razpadlo, da obdukcija ni dovedla do pozitivnih rezultatov. Predsednik pa je naglasil, da obtožila upravičen sum, da so obtoženci ubili Siano, kar pa bo tok časa gotovo razkril.

Belozrnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 6. junija katoličani: Norbert, Milutin.

Današnje prireditve
Kino Metlica: Neke majske noči.
Kino Ideal: Visoka pesem
Kino Dvor: Carmen.
Kino Slika: Bolero.

Občni zbor Trgovskega bolniškega in podpornega društva ob 20. v dvorani Trgovskega doma.

II. javna produkcija gojencev šole Glasbene Matice ob 18.15 v Filharmonični dvorani.

DRAMA
Četrtek, 6. junija: Beneski trgovec. Red Četrtek.

OPERA
Četrtek, 6. junija: Kratko življenje in balet Petruška. Red B.

Dežurne lekarne
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Drago Ulaga: Crawl

Ljubljana, 6. junija. Nedavno napovedana knjiga »Crawl« je izšla. Kakor že prejšnji Ulagovi knjigi, »Knjiga o sportu« in »Smučarska gimnastika«, bo tudi najnovejša gotovo vzbudila najširše zanimanje, saj jo je napisal trenotno prav gotovo največji sportni strokovnjak, kar jih premore Jugoslavija. Delo obravnava vse tri panoge plavanja: crawl, prano in hrbtno plavanje. Na 71 straneh oktavne oblike je zgosteno vse, kar mora vedeti o plavanju začetnik in napredujoči, ki si hoče svoj slog v tem ali onem načinu plavanja izpopolniti. Knjiga pa ni namenjena samo tekmovalcu, prav dobro bo služila tudi vaditeljem, ki bodo v nji našli podrobna navodila za treniranje.

Naslovnica slika predstavlja najhitrejšega Jugoslavena v prenem in hrbtnem crawlu, Draška Wilfana, nato pa sledi beseda vzgojiteljem, kjer se plesce zlasti zavzema, da bi postalo plavanje obvezen predmet na vseh naših šolah. Za njim se vrste članki o razvoju crawlu. V Evropi ga je prvi pokazal znameniti Avstralec Healy I. 1906 v Hamburgu, ko je na 100 m dosegel za tiste čase neverjetni čas 1:11.6. V vsej popolnosti pa je »crawl« šele American Weissmüller, ki je zdaj profesionalni plavec in se je popolnoma posvetil filmu. V »Tanzanu«, ki se je predvajal tudi pri nas, ga je lahko vsakdo občudoval. Se danes je klub senzacionalni uspehom Japoncev svetovni rekord na 200 m. Ulaga se podrobno peča s crawlom in ga obdela tako imenitno, da se ga mora v enem mesecu naučiti celo oni, ki crawla še nikdar videli ni. Bravcu pri tem pomagajo poučne skice, ki kažejo telo v najrazličnejših legah. Dosti je bilo že napisanih knjig in razprav o crawlu, vendar menda ni še bilo nkegar, ki bi v tako kratkih, pa navzlic temu vsebinsko tako bogatih besedah razložil ta način plavanja. Vidi se, da knjigo ni pisal samo izvrsten strokovnjak, temveč tudi prvovrsten pedagog.

O prenem plavanju se mi zdi, da bi mu moral plesec posvetiti nekoliko več vrstic. Najvažnejši je pač odstavek o napakah, ki jih Ulaga razloži tako, da takoj spoznaš, da je njegova trditvena pravila. Hrbtni crawl ima spet več prostora. Vidi se, da daje Ulaga crawlu prednost pred vsemi drugimi načini in ima najbrž prav. Zato samo mimogrede omenit tako zvan »Germania« in ga kratko odpravi z besedami: danes plavajo hrbtno na olimpijadah samo še crawl. Pri hrbtnem crawlu je morda najtežji pravilen obrat in zato je o njem govora v daljšem odstavku. Vsi trije plavalni načini so prav za prav opisani na 3 straneh, v nadaljnjem pa vsebujejo članki praktične nasvete in navodila. Prav posrečena je bila misel pisca, da je uveljavil v knjigo članek o plavalni šoli. Vzporedi bodo tukaj našli praktično prikazan način, kako se učiti crawl. Marsikoga bo zanimal članek Draška Wilfana o načinu svojega treniranja in navodilih za treniranje in tekmo. Knjigo zaključuje tabela jugoslovanskih plavalnih rekordov, ki pa ni najnovejšega datuma, čemur pa menda ni kriv Ulaga, temveč naš plavalni savez, ki še do danes ni izdal najnovejših rekordov liste.

Knjiga je bogato ilustrirana, vendar so slike nekam medle. Knjiga zasluži najtoplejšega priporočila. Kakor smo izvedeli, bo izšla tudi v srbohrvatski izdaji. Cena je zelo nizka, samo 16 Din in se naroča na naslov: Drago Ulaga, Ljubljana, Bencova cesta 20.

Uboj na trgatvi

Kazenska razprava v Mariboru.

Maribor, 6. junija. Ob solnčnem zatonu je bil lani 16. septembra storjen v Dračevici pri Ptujtu strašen zločin, katerega žrtve je postal posestnik sin Franca Siana. Ugodnega dne so bili zbrani pri trgatvi v vinogradu. Dobro voljo je podžigala božja kapljica in vselej pesmi so donele v dolino. Nihče ni slutil, da se bo trgatve končala krvavo, da bo en trgac postal žrtve fanatovske podlivjanosti.

Torej bo solnčnem zatonu, ko so trgati zapuščali vinograd, so se fantje objestno šali in se zbadali zaradi nekega dekleta. Zlasti ni pokojni Siana štedil z zbadljivkami in ozračje med fanti je postalo vedno bolj sovražno. Po besednem boju se je pričela bitka s vinogradnimi koli in nekaj trenutkov nato se je zgrudil Franca Siana smrtno zadet od kola. Siana je po nekaj minutah izdihnil. Fantje so se po dejanju razbežali in so šele nekaj dni kasneje ugotovili, kdo so ubijalci. So

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes ob 4. in 9.15 uri zvečer PREMIERA VESELOIGRE

NEKE MAJSKE NOČI

LJUBIMKANJE NA DVORU MARJE TEREZJE

VIKTOR DE KOWA

KATICA NAGY

HANS MOSER

DNEVNE VESTI

— Ulica kralja Aleksandra I. v Bratislavi. Občinski odbor mesta Bratislave je imel včeraj sejo, na kateri je soglasno sklenil preimenovali dosedanja Ružova ulica v ulico kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

— Velike svečanosti igralcev. Za bil koštno praznike se pripravljajo v Novem Sadu velike svečanosti igralcev iz vse države. Priglasilo se je že okrog 1600 gostov in okrog 1000 pevcev. Svečanosti se pridruže v soboto zvečer s komemorativnim koncertom. V nedeljo in v ponedeljek bo več koncertov, svečanosti se pa zaključijo z velikim koncertom, ki nastopi na njem okrog tisoč pevcev. Udeleženci teh svečanosti imajo polovično vozno po železnici.

— Krizevci pri Ljutomeru. Dne 28. in 29. in 30. maja je tukajšnji podmladek Jadranske straže v Slomski dvorani proslavil svoj jadranski dan. Mladinski pevski zbor je zapel uročno »Jadransko himno«, nakar je učenec v govoru pomenil pomen JS. K ostalim pevskim točkam je k lepemu izvajanju slednjih samo čestitati. Sledila je dobro izvedena simbolična telovadna točka z zborna recitacija županičeve pesmi »Ob Kvarneru«. K sklepu prireditve je uprizorila šolska deca Ribičičovo otroško igrano »Kraljica palčkov«. Scenarij je bila okusna, splošno zadovoljstvo publike pa je pričalo tudi o dobri režiji predstave. Proslava se je vršila traktat: dne 28. V. za deco domače šole, dne 29. V. za deco nar. šol v Veržaju in Vučju vasi, glavna proslava dne 30. V. pa je bila namenjena predvsem staršem in svojem šolske dece. Vsakokrat je bila prireditev dobro obiskana in je v visoki meri dosegala svoj moralni namen.

— Planinci, foto-amaterji! SPD v Ljubljani prosti foto-amaterje, da mu pošljete dobre posnetke naših planinskih pokrajin. Najboljše slike bodo izbrane za umetniške priloge »Planinskega Vestnika«, ter avtorji nagradi. Po uporabi in pregledu se slike vrnejo.

— Pri ljudeh, ki so potrti preutrujeni, za delo nezmogljivi, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in telesno sposobnost.

— Knjižnice v planinskih kočah. SPD mora izpolniti v svojih kočah knjižnice, ki so po večini v zelo slabem stanju. Knjižice, ki so sedaj po kočah, so ali razcefrane ali pa neprimerne. Odposlanec društva se bo v prihodnjih dneh ogledal pri članih ter jih naprosil, da prispevajo za društvene knjižnice knjige, leposlovje in znanstvene vsebine in s tem dopolnijo svojo naklonjenost planinski organizaciji.

— Prešernova koč na Stolu bo odprta za stalno od 7. t. m. dalje.

— Oplenac. — Sočanom in prijateljem za Oplenac sporočamo, da se vrši danes ob 20. uri v restavraciji »Pri levu« sestanek v svrhu zadnjih navodil za romanje na Oplenac. Pridite vsi in točno. Zunanje ljane opozarjamo na pravočasni prihod v Ljubljano, odnosno na vsotne postaje. Posebni vlak, kot druga garnitura, bregza vlaka, odpelje v soboto točno ob 20.15. Ne pozabite vzeti s seboj vplačilne listke (poštne odrezke). Dobro je, če vzamete s seboj katerokoli legitimacijo. Priskrbite si hrano za nedeljo. POZOR! Na razpelo je še nekaj mest po 170 Din in pa po 235 Din za III. in II. razred. Prijavite se takoj pri tov. Jurčiču, Tyrševa cesta. Za Sočane in prijatelje naj velja deviza: vsi na Oplenac! Romanje se vrši pod pokroviteljstvom dr. Dinka Puca, bane dravske banovine.

— Prešernova koč na Stolu je stalno odprta in osebno. Postojanko na Smarjetni gori je prevzelo in popolnoma preurejeno Slovensko planinsko društvo Kranj. Posetite jo v čim večjem številu!

— Na Triglavu idealna smuka! Stančeva koč je stalno odprta in osebno. Krasen izlet za binkošti! Vabi vas smešni Triglav!

— Železničarsko stavje v Vižmarjih. Železničarji bodo svojo elavo proslavili s velikim veseljem na prostem v Matjanovem gaju v Vižmarjih, in sicer neprekinjeno v nedeljo dne 9. t. m. od 16. dalje. Čisti dobček gre v dobrodelne namene Jadranske straže.

MODNA REVIIJA

DANES SALONA

RAŠKA — MOZINA

GRADISČE 17/1 IGRISKA ULICA 3

— Danes je umrl v Ljubljani po dolgotrajni težki bolezni g. Stanko Turk, knjižniški kapetan I. klase. Pogreb bo v soboto 14.30 iz Streliške ulice 23 na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin, preostali nam iskreno sožalje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo toplo, spremenljivo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo samo v Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 32 v Zagrebu in Sarajevu 31, v Beogradu 30, v Ljubljani 26,4, v Mariboru in Splitu 26, v Rogški Stolini 21. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,5, temperatura je znašala 14,2.

— Strahovit dvojni umor v Zagrebu. Uboji in umori so se začeli pri nas tako množiti, da bo treba nekaj ukreniti, da se zločinstvo zajezi. Dočim razburja našo javnost strahoten dvojni umor v Dobravah pri Metliki, stoji zagrebška javnost pod vtisom groznega dvojnega umora na Parominski cesti v Zagrebu, enega najbolj krvavih zločinov, kar jih je zabeležila zagrebška kriminalna kronika v zadnjih desetletjih. 42letni brezposelni pekovski pomočnik Rudolf Lojen je s sekuro in britvijo umoril svojo priateljico 42letno delavko Uršulo Peharda in njeno 12letno hčerko Mico. Lojen je ločen in oče enega otroka. Pred petimi meseci je začel ljubavno razmerje s

pekovo vdovo Pehardovo. Lojenova ločena žena je Pehardovi pisala več pism, v katerih jo svari, da jo bo zadela kazen božja, ker ji je zapeljala moža. V terek zvečer sta se Lojen in njegova ljubica sprla. Pri Pehardovi je stanoval študent Petrovič, ki je bil usodnega večera v gledališču. Lojen je legel na njegovo posteljo in ko sta mati in hči zaspali, je stopil k njima in preklal s sekuro glavo najprej materi. Hčerka se je ta čas prebudila in zaplakala. Morilec je udaril s sekuro po glavi tudi njo, potem je pa še enkrat zamahnil po materi, nakar je stopil k omari, vzel britvev ter prezel vrat materi in hčerki. Morilec pravi, da ga je Pehardova podila iz stanovanja in mu očitala, da je brez dela. To ga je napotilo, da je umoril njo in njeno hčerko.

— Kolkovanje vlog. Sekretarijatu g. bana prihajajo dnevno od raznih strank in društev nekolikove vloge in prošnje. Stranke se v lastnem interesu opozarjajo, da morajo biti vse vloge in prošnje, ki naj se pri državnih uradih obravnavajo, pravilno kolkovane, ker se jih sicer po zakonu ne sme in ne more obravnavati. Društva, ki so po zakonu oproščena kolkovanja vlog, morajo to pravilno označiti na vlogi.

— Planincem. Prešernova koč na Stolu bo za binkoštno praznike odprta. Planinsko postojanko na Smarjetni gori je prevzela v skrbno podružnica SPD v Kranju. Znova restavracija na vrhu je popolnoma obnovljena in napravi na vsakogar najboljši vtis. Nudi le najboljše pijačo in jedila.

— Radio-zdravnik je naslov moderne zgodbe, ki jo je napisal za novo številko »Našega vala« pisatelj Ivan Vuk. Ina Slokanova je prispevala pesem »Cesta poje«, zanimivo je poročilo projekta o znatnem povečanju naših radijskih postaj in članek o zmagovalnem pohodu harmonike. Nova številka prinaša še poleg nadaljevanja Cerkvenikove novele »Domovina«, spominjaj se vedno svojih herojev in drame »Otroška komedija«, aktualno radijsko tehniko in modna poročila. »Naš val« je edina slovenska bogato ilustrirana tedenska revija za radio, gledališče, film, sport in modo. Mesecna naročnina znaša Din 12.—. Zahtevajte še danes brezplačno in brezplačno na ogled eno številko. Pišite na naslov: Radijska revija »Naš val«, Ljubljana.

CREMA UNIVERSAL

L A T O J A

za turizmo in šport, za solnce in vodo! Mala škatlica Din 5, večja škatlica Din 10.

CHEMOTECNA, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg št. 10.

— Samomor s ciankalijem. Včeraj popoldne se je na kolodvoru v Samoboru zastrl s ciankalijem zasebni uradnik Bogomil Brankovič. Zapustil je tri pisma, ki pa njih vsebina še ni znana in zato se tudi ne ve, kaj ga je gnalo v smrt.

— 57.000 jalc se je ubilo. V ponedeljek zjutraj se je pripetila med Koprivnico in Platino avtomobilska nesreča, pri kateri se je razbilo 57.000 jalc, ki jih je vozil v 40 zabojih varščinski izvoznik Juraj Ekel. Škoda znaša okrog 50.000 Din.

— Štajerska jajca 32 komadov za 14 dinarjev. Podružnica Löwy. Odprto od 8. do 12. in od 5. do 6. Telefon 3735. V večeršnji noči je tiskarski škrat pomotoma zapisal, da se dobi 20 jajc za 14 Din, dočim bi se v res morala glasiti tako, da podružnica Löwy nudi 32 jajc za 14 Din.

PRIDE VELEZABAVNA

Chu - Chin Chow

ALIBABA IN 40 RAZBOJNIKOV

Iz Ljubljane

— Iz češke knjige v naših knjižarnah. Po posredovanju češkoslovaške konzula in ševčika in urednika Borka so začele nedavno naše knjižarne (v Ljubljani) prodajati češke knjige, ki jih zdaj vidimo še v izlozih štirih knjižarn. Zlastno je bilo res, da v Ljubljani nisi mogel kupiti češke knjige, čeprav je češka književnost izredno bogata in nam je češki jezik zelo blizu. Za stvarno zblizanje slovenskih narodov se pač še ni dovolj delalo. Ko se bo ideja slovenske vzajemnosti usidrala med najbližimi sloji, se bodo že pokazali pravi uspehi. Pogoj za to je pa tudi, da nam češkoslovaška literatura ni tuja. Knjige, ki jih knjižarne še nimajo v zalogi, lahko dobite kmalu iz Prage po posredovanju knjižarne.

— Po dvanajstih dneh zastoja so danes zopet začeli delati na Bleiweisovi cesti. Upamo, da se poslej delo ne bo več ustavilo. Takovanje ceste bi moralo biti končano sredi julija. Zaradi nepričakovane zastanka menda ne bo zamude. Betoniranje podlage za asfalt bo kmalu končano, če jih ne bo zadrevalo slabo vreme, najbrž v 14 dneh, nakar bodo začeli asfaltirati.

— Počastitev spomina skladatelja Suka. Jugoslovensko-češkoslovaška liga v Ljubljani je smeli na svoji seji počastiti spomin velikega češkega skladatelja J. Suka, ki je nedavno umrl. Lepe spominске besede mu je posvetil predsednik lige g. dr. E. Stare. Liga odposlje tudi sozlačno pismo svojem pokojnega skladatelja v Prago.

— Pri regulaciji tiolskega ribnika je zdaj zaposlenih 17 delavcev. Bregovi, ki jih oblagajo s rušo, bodo zavrženi pri vseh štirih stranicah v ravnih smerah ter bo tvoril ribnik obliki pravilnega pravokotnika. Dočim so bili bregovi doslej neenaki in razčlenjeni. Za zvržanje pa potrebujejo precej zemlje, ki jo dovažajo s tovornimi avtomobili s Spica. Tam tudi režejo rušo za oblaganje. Letos

se torej kopači ne bodo več sočutili na travnatem nabrežju, ki bo tudi regulirano v doglednem času, ko bodo končana dela v Ljubljani.

— Iz Na jutrišnji orgelski produkciji drž. konservatorija nastopijo naslednji gojenci Premijer šole: Majhenič Salva, Bobine Stanko, Mantuani Marija, Simoniti Radko in Kalčić Josip. Iz domače literature nam zaigrajo skladbe Gojmirja Kreka, Ocvirka in Stanke Premiera. Iz tujih literatur so na sporedu dela Händla, Bacha, Gellmanta, Rihovega in Krauseja. Produkcija je v Hrabčovi dvorani v petek 7. t. m. ob 7. uri zvečer.

— Iz Produkcije šole Glasbene Matice ljubljanske bo dr. v četrta na 7. uro zvečer v Filharmonični dvorani. Velik del nocojšnjega sporeda izpolni godalni orkester Matične šole pod vodstvom prof. Karla Jeraja. V I. delu pa nastopajo gojenci klavirskega in violinskega oddelka. Starši, posetite z deco nocojšnjo produkcijo, za katero se dobi spored na 2. Din v Matični knjižarni odoeno v vseh Filharmonične družbe. Vstop je dovoljen le proti nakupu sporeda.

Če se hočete zanesljivo iznebiti mozoljev, ki se tvorijo zaradi preobilne maščobe na Vašem obrazu, uporabljajte

MILO LA TOJA

ki ima v sebi med drugim učinkovite snovi iz radioaktivnih vrelcev svetovno znanega kopališča La Toja v Španiji.

— Iz Zaradi velikega zanimanja za modno revijo Zveze gospodinj in veselejšemu se obiskovalci vladno naprošajo, da izpolnijo upoštevati naslednja navodila: sedeži se ne rezervirajo, vstopnice se prodajajo pri blagajni eno uro pred revijo. Revija se prične točno ob določenem uri in ko se sedeži razprodani, se dvorana zapre.

— Iz Dr. Ivan Höglar ne ordinira od 7. junija do vseh 16. junija.

— Iz Izginila je dijakinja 4. e razreda M. državne realne gimnazije v Ljubljani Zofija Jurc. V ponedeljek je prešla v Šoli spridevalo, odtlej pa ni za njo ne duha ne sluha. Dekle je vzel z doma kovec, v katerem je imelo razne potrebščine. Občena je bila v zelenkast plašč ter je imela svetlozrjavo čepico. Deklica je visoke postave, temnih las, temnih oči, podolgačnega obraza, na spodnji ustnici pa ima majhen znak iz otroških let od padca. Kdor bi kaj vedel o njej, zlasti kje se mudi, naj sporoči staršem na Resijevi cesti št. 29-11.

— Iz Trgovine bodo na binkoštni ponedeljek, dne 10. t. m., zaprte. — Uprava združenja trgovcev.

SALON MOLAN

KREKOV TRG 11

vabi cenjeno občinstvo na modno revijo v soboto in nedeljo zvečer ob 8.30, kjer razkaže vso kolekcijo svojih modelov.

Iz Celja

— Seja mestnega sveta, ki bi se morala nadaljevati v petek dne 7. t. m., je zaradi nepričakovanih ovir odpovedana.

— O spoini vzgoji bodo razpravljali starši in učiteljsko na zadnjem sestanku pedagoškega krožka v tem šolskem letu. Sestanek bo v petek dne 7. t. m. ob 16. v mestni narodni šoli.

— V celjski bolnici je umrla v terek 57letna občinska reva Urša Štuklečeva od Sv. Primoža pri št. Juriju ob juž. žel.

— Zadnja dva šolska nastopa gojencev Glasbene Matice bosta danes in jutri. Danes ob 19.30 se bo pričel v Mestnem gledališču nastop, ki bo obsegal srednjo in višjo stopnjo, jutri, v petek, ob 20 pa bo na sporedu komorna glasba. Vstopnine ni. Vstop je dovoljen samo s sporedom.

— Šolska razstava v Vojniku. Meščanska šola v Vojniku pri Celju bo priredila na binkoštno nedeljo in ponedeljek razstavo šolskih izdelkov vseh vrst. Starši in prijatelji mladine so vabljeni, da si ogledajo razstavo.

— Opozorilo planincem. Letošnja hladna pomlad nam je pustila v planinah še mnogo snega. Posetno severna pobočja in zlogovi v višini nad 1500 m so še vedno pod snegom. Na takih mestih tvorijo sneg po navadi trdo, včasih napol ledeno stmo visoko ploščev, enežiče. Prehod je na takih mestih težaven in nevaren. Zadržava popotnega in dobro opremljenega alpinca. Da mu je kos Savinjska podružnica SPD v Celju zato priporoča posebno binkoštno v planinah vsakomur skrajno previdnost. Niti ne bo odveč, da opozorimo sedaj v snegu nekatere skrajno nevarne prehode v Savinjskih alpah, na primer: čez steno v Robanovem kotu, s Kamarskega sedla čez Sukalniki na Planjevo, skozi Turški žleb. Lahka pot pelje na Koroško iz Luč preko Vodol, ali pa iz Kamniške Bistrice čez Presečjak. Na Korošici je še vedno kolikor toliko ugodna smuka. Oskrbovane so vse planinske postojanke, tudi Frischaufer dom na Okrežju in Aleksandrovi dom v Logarski dolini.

Iz Maribora

— Premet ob birni v Mariboru. Ob birni, ki se bo vršila v tukašnji stolnici na binkoštno nedeljo in ponedeljek, je sporazumno z združenjem izvoščkov določen naslednji cestno policijski red: Vsa vozila vozijo iz I. okraja desno od Slovenske ulice, iz II. okraja levo od Aleksandrove ulice, iz III. okraja brez izjeme, iz IV. okraja pa desno od Samostanske ulice na Stolni trg po Slovenski, Gospodski in Ulici 10. oktobra. Odvoz pa je za vsa navedena vozila iz navedenih okrajev po Gledališki ulici. Vozila iz II. okraja desno od Aleksandrove ceste, iz V. brez izjeme, iz IV. pa levo od Samostanske ulice, vozijo na Stolni trg preko Glavne ga trga in Stolne ulice, dočim je odvoz za vsa vozila navedenih okrajev po Orožniški ulici. Vozni red velja tudi za avtomobile in vse druge zasebne vozove.

Z Jesenic

— Sport. V nedeljo popoldne so se vršila na igrišču »Bratstva« prijateljska nogometna tekma med moštvi SK »Sloga« iz Ljubljane in SK »Bratstvo« z Jesenic, ki je končala neodločeno z rezultatom 0:0. Obe skupini sta predvdeli zelo lepo igrano in igrali zelo pošteno, le sodnik ni bil svoji nalogi kos. Tekma je bila radi drugih prireditev dokaj slabo obiskana.

— Nov grob. Po daljši bolezni je v soboto preminul v 64. letu starosti g. Jurij Markelj, tovarniški delavec, stanujoč na Jesenicah, Ruardov trg. Pokojni Markelj je bil zelo simpatičen mož. V tovarni je delal polnih 36 let in služil kruh številnim otrokom, ki so sedaj večinoma preskrbljeni. Bodi ubogemu trpinu ohranjen blag spomin.

Sokolstvo

Proslava 25 letnice sokolske župe Kranj

V nedeljo dne 9. in v ponedeljek 10. t. m. bo praznovala Sokolska župa Kranj 25-letnico sokolskega dela. V zvezi s proslavo obletnice se bo vršil v Kranju zlet članstva, naraščaja in dece, združen s tekma, sodeloval pa bo tudi močan oddelek vajakov I. planinskega polka iz Škofje Loke.

Dne 16. januarja 1910 se je vršil ustanovni občni zbor gorenjske Sokolske župe v telovadnici Sokola v Kranju. Zbranih je bilo 21 odposlanecv desetih žup članjenih društev. Zboru je predsedoval starosta Sokola v Kranju, sedaj še pokojni Janko Sajovic. Za župnega starosta je bil izvoljen brat Matija Marinček, takrat notar v Trzinu, za podstarosta br. Fran Sajovec iz Radovljice in Franc Dolenc iz Škofje Loke, tajnik br. dr. Jože Kušar, načelnik br. Evgen Sajovic, blaginjak br. Ivan Valentič, zapiskar br. Janko Sajovic, namestniki pa bratje Franc Azman, Franc Benedik in Ivan Lampert vsi iz Kranja. Župni vadiateljski zbor je predlagal v predsedstvo za načelnikovega namestnika br. Boštela Silvestra iz Jesenice za nadzornika br. Miroslava Ambrožiča, poznejšega načelnika Saveza SKJ. V župi je bilo ob ustanovitvi članjenih 10 društev, in sicer: Bled, Bohinjska Bistrica, Borovlje (Koroško), Javornik, Jesenice, Kranj, Škofja Loka, Trzin in Železniki.

Tehnične priprave za samostojno župno tehnično delo so se vršile že dve leti pred ustanovitvijo župe, sestavljale so se vaje za skupne nastope in tekme, vršili so se peš-zletji, leta 1908 pa se je priredil I. zlet gorenjskih Sokolskih društev v Kranju, leta 1909 v Trzinu. Poleg praktičnega dela, se je v veliki meri skrbelo za teoretično, tehnično in idejno vzgojo vadiateljev, telovadcev in ostalih Sokolskih pripadnikov. Župa je izdajala svoje glasilo »Vestnik gorenjske Sokolske župe«, brata Evgen Sajovic in Miroslav Ambrožič, pa sta izdajala v zornu urejevan »Vadiateljski list« in »Vadbeno večerje«. Večina takratnih vadiateljev in vadiateljic je bila tehnično zelo dobro podkovana, odlikovala pa jih je poleg tega še brezprimerna poštenost, vztrajnost, idealizem, disciplina ter ljubezen in veselje do sokolskega dela.

Leta 1910 je župa priredila svoj prvi zlet na Jesenicah, 1911 v Škofji Loki, leta 1912 pa se je vršil sijajno uspehi zlet S. S. Z. na Bledu. V okviru tega zleta se je vršil tudi zlet G. S. Z., ki je takrat postavila izredno veliko število dobro izvežbanih telovadcev. Leta 1913 se je vršil župni zlet v Radovljici, 1914 leta bi se imel vršiti v Kranju, preprečila ga je svetovna vojna. Župno vodstvo je bilo vedno v zelo dobrih in tesnih stikih z vodstvi bratstev žup in je pred vojno vsako leto pošiljala svojo verno vrsto na nastope slovenskih žup, tako v Celje, Domžale, Opčine pri Trstu, St. Peter pri Gorici in drugam. Najboljši telovadci župe bratje Pristov Vinko, Rabič Vinko in Jezeršek Egon pa so tekmovali na mednarodnih tekmah v Luksenburgu, Turinu in Parizu.

Po svetovni vojni je župno vodstvo še krepkeje prišlo za delo. Prirejalo je župne vadiateljske tečaje, sestanke, vadbene dneve, zlete, predavanja in prosvetne dneve. Vsako leto je priredila svoj župni zlet in sicer: leta 1919 v Borovljah, 1920 v Sveti vasi, 1912 v Kranju, 1922 v Trzinu, 1923 v Radovljici, 1924 na Jesenicah, 1925 v Strazišču, 1926 na Bledu, 1927 v Kranju, 1928 v Radovljici, 1929 v Škofji Loki, 1930 na Jesenicah, 1931 v Trzinu, 1932 v Strazišču od leta 1933 dalje vsako leto v Kranju.

Skoraj na vseh zletih so se vršile tudi župne tekme članstva in naraščaja v zelo velikem številu. Leta 1927 se je na pobudo bratov iz Jesenic ustanovil župni smučarski odsek s sedežem na Jesenicah, ki je organiziral in izpeljal celo vrsto dobro uspešnih župnih smučarskih tekem, vedno pa sodeloval in organiziral izvedbo raznih smučarskih tekem za Slovansko in Savezno Sokolsko smučarsko prvenstvo. Gojiti se je pričela lahka atletika, odbojka in plavanje, tako, da se sedaj v župi že večbajo vse panoge telesne vzgoje, ki so razvoju telesa primerne in koristne.

Poleg domačih javnih nastopov in tekem se je župa korporativno ali v močnih deputacijah udeležila vseh pokrajinskih, vasesokolskih in tudi zletov v tujini, posebno v bratski Češkoslovaški.

Sokolska župa Kranj, ima lep kader izkušenih sokolskih upravnih, tehničnih in prosvetnih delavcev, vodnikov in vodnic, stalnega župnega prednjaka, veliko število društvenih prednjakov in prednjakic, lepo število telovadečega članstva, naraščaja in dece, med telovadci pa brate, ki bodo lahko z velikimi uspehi tekmovali na mednarodnih tekmah in olimpijadah.

Za proslavo župne 25 letnice, ki se vrši na Binkoštno praznike v Kranju v okviru župnega zleta se vrše velike priprave.

Film Z. K. D.

v Elitnem kinu Matic

Jutri ob 1/3. popoldne

VESELA OTROŠKA RINGARAJA

Spored: 1. Pekoška. 2. Otroške radosti. 3. Popay-mornar. 4. Zlobni ateisti. 5. Boop. 6. Namaj se okrat. 6. Plavalne tekme. 7. Svet brez žen.

Vstopnina 3.50. 4.50. 5.50 in 6.50

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer

BIZETOVA OPERA

CARMEN

Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

Iz Škofje Loke

— Ogije in hode kraje. V Hrastniški grapi so zadnje čase neznani zlikovci kradli hode, na ločnem kolodvoru pa ogije. Orožniki poizkušajo za tatovi.

— Tatinski berač. V nedeljo se je pojavil v Škofji Loki berač, ki ga je za slučajno neki Škofjelečan spoznal in vprašal, kako je s tisočaki, ki jih je bil ukradel nekemu trbovelskemu mesarju. Berač je priznal, da je ukradel mesarju štiri tisočake, da je pa kazen za ta greh že odsedel. Ljudje so ga seveda napadli brez milosti.

— Opozorilo planincem. SPD v Ljubljani pripravila velik izlet planincev v Bolgarijo in na bolgarske gore. Planinci se priključijo Sokolom in bodo imeli četrtinsko vozno. Izlet bo trajal od 12. do 26. julija in stroški bodo znašali 1200 do 1500 Din. Podrobne informacije se dobe tudi pri škofoleški podružnici SPD.

Pretravnanje.

— Naj pripoveduje naša sosedka karoli. ona vedno strašno pretirava. — Hm, ali si je pa kdaj vprašal, ko liko je stara?

Ludvik Wolff:

BOGINJA DOBROTE

ROMA

— Ne, — je odgovoril Harland, ko je bil njegov pogled ošinil Muntwylerja. Potem mu je šinila v glavo misel, da bi mogel nenadoma zboleti. To se pravi, menda moram res imeti namestnika.

Njegov pogled se je ustavil na Ingeleni. Vedel je o nji malo, poznal jo je šele nekaj dni, toda ni bilo dvoma, da je poštena, gotovo vredna zaupanja bolj nego ta cigan Muntwyler.

— Gospodična Ingelena Görtzova me bo zastopala.

Ingelena je dvignila roko kakor bi se hotela ubraniti nevarnosti. — Gospod Harland!

Bolj je poštena, kakor mi vsi, je pomislil ves zadovoljen in se pošalil: Dobra bolniška strežnica mora znati tudi ravnati z denarjem.

Muntwyler in Trettenbach sta se ozrla na dekleta, ki je prebledelo in v zadregu povsilo oči.

Potem je draguljar zapisal v svojo knjigo ime Ingelene Görtzove.

Odšli so v jekleno klet, Harland, Görtzova in Trettenbach. Po mnogih stopniščih so prispeli do celice, vzdane globoko v zemljo in utrjene. Težka vrata so se počasi odprla. V nizki, dobro

21

razsvetljeni sobici, kjer so ventilatorji bičali zrak, so sedeli trije krepki oboženi možje za mizo in metali karte. Okrenili so se k vratom in nadaljevali igro, ko so zagledali Trettenbacha.

Zakaj čuvate svojega tirana? — je vprašala Ingelena v mislih mrke čuvarje.

Zakaj spremljaš Harlanda? — so ji odgovorili čuvarji z očmi.

Trettenbach je odprl težka jeklena vrata svojega svetišča. Jeklene stene so odbijale svetlobo v modrikasto žarečih refleksi. Draguljar je pokazal Harlandu najeti safe in mu pojasnil njegov mehanizem.

Harland je takoj razumel. Položil je sveženj bankovcev v safe in zaprl vrata.

Ingelena je imela občutek, da sodeluje pri ostudnem zločinu. Zdelo se ji je, da ta jeklena celica stoka, da odmeva po nji krič mnogih nesrečnežev. Za denar, ki leži v tej varni kleti, bodo nedolžni ljudje v domovini trpeli najhujšo bedo, žene bodo plakale, možje gladovali, otroci zmrzovali.

— Poskusite, gospodična, če boste mogli to omaro odpreti, — je dejal Harland in ji izročil majhen ključek.

Stala je v zadregu in prsti so se ji tresli.

Trettenbach je še enkrat pojasnil mehanizem.

Ingeleni so solze zalile oči.

Ne militarizem, kapitalizem je sovražnik, to je spoznala v trenutku, ko so njene roke odpirale in zopet zapirale omario.

Harland je vzel ključek in ga akrobno spravil. Zapustili so jekleno celico in se mimo čuvarjev vrnili iz podzemlja.

— Kaj je vam? — je vprašal Harland sočutno.

Trettenbach je bil spredaj.

— Sram me je, da sem Nemka, — je odgovorila Ingelena in komaj zadrževala solze.

Zgoraj je stal Muntwyler in čim jih je zagledal, je zaklical:

— Imenitna naprava, kaj ne!

Harland je priklimal. Draguljar se je poklonil.

Stopili so iz hiše. Še vedno je deževalo. Po Kolodvorski ulici so hiteli ljudje, elegantni in raztrgani, suhi in debeli, stari in mladi, tujci, med njimi tu pa tam kak švicar, toda vsem si bral raz obrazov isto in neprikrito hrepenenje: Denar! In mesto, vsa zemlja je vračala odmev: Denar!

— Kaj bosta počela zdaj? — je vprašal makler.

— Na italijanski konzulat se odpravljamo.

— Dovolita torej, da se poslovim. Želim vama mnogo okrepčila in Italiji. Glede vile bom pa pisal v Florenco. Kje se nameravate nastaniti?

Görtzova je povedala hotel, ki ji je

bilo njegovo ime ostalo v spominu. Muntwyler je pozdravil in odšel na dež.

Ko sta sedela v avtu, je Harland plašno vprašal: — Prvič vas nisem razumel. Kako ste mislili to, gospodična?

— Sram me je, da sem Nemka.

— Da..., toda...

— Mar ti ljudje, ki so skrili svoj denar v jekleni Trettenbachovi celici, niso pomislili na to, da bodo morali v izkruvali domovini plačati utajene davke mali ljudje, najsiromašnejši in gospodarsko najšibkejši? Mar ne pomisli na to nobeden izmed teh premetenih verižnikov?

Harland je zrl skozi okno in skozi zaveso dežja je zagledal proletarske ulice berlinskega vzhoda, umazane, nizke hišice, kjer so ležale na oknih pisane pernice, siromašne trgovinice s starim železjem, starimi oblekami, starim papirjem, prerano ovenele matere, stoječe v skrbih pred branjarjami, izmognane može, prinašajoče pogum iz žganjarn, mnogo, mnogo bledih otrok — zagledal je sebe kot pretepenega vajenca pri ključavniciju Schmackeitu v Frankfurtskem drevedu.

— Kako morejo ti ljudje mirno spati? — je vprašala Ingelena vsa iz sebe.

Berlinski vzhod je izginil. Mimo drvečega avtomobila je hitela krasna, v tisočih lučkah žareča curiška Kolodvorska ulica.

Harland se je otrsela težkih misli in

odgovoril s trpko kljubovalnostjo: — Ti tovariši imenito spe! Verjemite mi, gospodična Görtzova.

BOGINJA

— Tam! Tam gori! Tista cerkev, ki se rdečkasto leskeče. To je San Miniato, gospod Harland, — je vzkliknila Ingelena ognjevito in pokazala skozi okno vagona na grič. — In tam doli, ali vidite ta kip?

— Da, — je odgovoril Harland in se zasmejal njenemu navdušenju.

— To je mladi David na Piazzale Michelangelu.

— Tako, tako.

— A tam-le je Ponte Vecchio Arno!

Ali ni to krasno, gospod Harland?

— Zelo lepo, gospodična.

Njegov pogled je prehajal od zlato rjavih streh mesta k jasnemu nebu, ki je sipalo na zemljo blestečo modrino. Na vseh gričkih daleč naokrog so stale vile, olive so se majale v lahnem vetriču, večno zeleni hrasti so šumeli, vrbe žalujke so stale tu nalič pobožnim romarjem, po vrtnih ograjah so se vzpenjale ovijalke.

— Tu je pomlad, tu je poletje, — je pomislil Harland; globoko je dihal in se veselil, da je ušel dežju, ki ga je preganjal tja do Milana.

Vlak se je ustavil.

Kupujte domače blago!

Prostovoljna javna dražba

Dne 8. junija 1935 ob 1/2 9. uri se vrši

v modni trgovini A. PERSCHE, LJUBLJANA, Marijin trg šte. 8

PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA.

Prodajalo se bo: modno blago, svileni traki, čipke, gumbi, zaponke, nogavice, ročavice, ovratniki, kravate, kopalne obleke, čevlji itd.

SENZACIJA PREŠERNOVE ULICE

so krasne izložbe ČEVLJEV staroznane tvrdke FRANJA SNOJ.

Nudimo Vam krasne

PRVOVRSTNE ČEVLJE PO NIZKIH,

VSAKOMUR DOSTOPNIH CENAH.

tovarniška zaloga čevljev kvalitetnih znamk »JARA«, »GOLDREGEN« in »UNION«

FRANJA SNOJ,

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

„J A R A“

ZOPET ODPRODAJA ČEVLJE

po 10—30 % znižanih cenah. — Da vam ta ugodna prilika cenenege nakupa zopet ne uide, se kar najbolj požurite v naše prodajalne.

„JARA“, Ljubljana, Sv. Petra cesta 20

„JARA“, Maribor pri firmi Martine, Gosposka ulica 18

„JARA“, Zagreb Ilica 60

ORNA DENARNICA

z večjo vstopno denarja se je izgubila od Pod Rožnika, Cesta I. čez Tivoli do veleesajma. — Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi Slovenskega Naroda.

POPOLNOMA BREZPLAČNO

dobite začetek prekrasnega romana »V naročju sreče« v vsaki trafiki, ali če še danes pišete upravi »Družnanskega tednika«, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 25, I. nadstropje. 1818

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v

LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6 (nasproti Nebotičnika) 55/L

ISCEM SLUŽBO

v trgovini ali hotelu. Govorim popolnoma francosko in nemško. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1916

SERVITOR V A T A

prevladuje v gospodinjstvih, ker čisti na najboljši in najcenejši način vse kovinaste predmete. — »EKSTRAKT« d. o. z., Ljubljana, Gosposvet-ska cesta št. 8.

URE, ZLATINO,

srebrnino — nudi najceneje — Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred škofijo št. 15. 1911

PAGO

Sam mirna i ostajem. — Broj 14.296. 1906

RABLJENA KOLESA

ženska in moška, otroški vozički, šivalni stroji in različni drugi dobro ohranjeni predmeti poceni naprodaj pri — »Promet« (nasproti križanske cerkve.) 1907

SVEZE DEBELE ČRESNJE

črne in rdeče kg Din 5—6 v košarah od 30 do 40 kg razpošilja franko poštaja — G. Drechsler, Tuzla. 1908

ZENTEV!

Radi prevzema lepega posestva v šmarakem okraju iščem dobrosrčno mladenko z gotovino 40.000 Din. — Ponudbe na upravo »Sl. Naroda« pod »Vzornost 1908/1906«.

ENTEL — AZUR — FLISE

izvrši ekspresno — Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela štrkelj). 54/L

LESENO STENO,

primerno za stanovanje ali garažo, stojeto pisalno mizo, klop, stojalo za klobuke, lesene glave — naprodaj: Aleksandrova 7/II, levo. 1888

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vzhodom išče gospod. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Stroga čistost«

LA SPORTNE SUKNJICE

Din 98.—, pumparice Din 48.— dobite pri

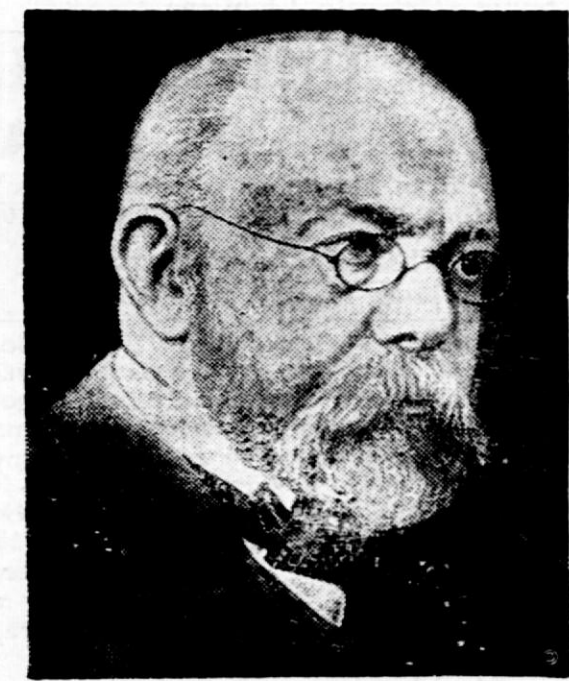
PRESKERJU,

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

25 letnica smrti Roberta Kocha

Med drugimi povzročitelji kužnih bolezni je odkril tudi bacil jetike

V ponedeljek 27. maja se je spominjal ves kulturni svet 25letnice smrti največjega dobrotnika človeštva Roberta Kocha. Nekaj podatkov iz njegovega življenja nam pokaže pomen tega genija zdravniške vede. Koch je bil rojen 18. decembra 1843 v Klausthalu, kot rudarjev sin. Po gimnazijskih študijah se je odločil na univerzi v Göttingenu za matematiko in naravoslovje. Čez leto dni je pa preselil na medicinsko fakulteto. Leta 1886. je bil promoviran in leta 1872. je bil že okrajni zdravnik v Wollsteinu.

Tu je začel pri najprimitivnejši opre-mi svoje študije. Doba Kochovega delovanja je doba važnih odkritij v bakteriologiji. S praktičnimi poskusi je Koch dokazal zelo resistenčne spore bacila anthracis, vzgojil je bacil izven živalskega telesa in opisal njegov razvoj z občudovanjem vredno točnostjo. Drugo Kochovo delo v aetiologiji kužnih bolezni je sledilo že leta 1878.

Leta 1880. je pruska vlada poverila Kochu vodstvo cesarskega zdravstvenega zavoda v Berlinu. Čez leto dni je izdal svoje znamenito delo o desinfekciji. 24. marca 1882 je obrnil nase pozornost vsega sveta z odkritjem in opisom bacila jetike. Povzročitelj te moderne kuge človeštva je bil odkrit in tako je

bilo omogočeno iskati pota in načine, kako uničiti ga. Koch je svoje delo neumorno nadaljeval in naslednjega leta je odkril bacil kolere. Po naročilu pruske in na prošnjo angleške vlade je večkrat zapustil domovino in odpotoval v Afriko proučevati tropične bolezni. Okrog njega so se začeli zbirati učenci, med njimi Löffler, Behringer, Ehrlich, Schütz in še več drugih učenjakov in pri vseh njihovih odkritjih je bil Koch idejni oče. Koch je uvedel in izgradil živalski eksperiment ter tehniko barvanja, konserviranja, fotografiranja in gojitve bakterij.

Leta 1905. mu je bila podeljena Nobelova nagrada za medicino. Navzlic svojim slavnim uspehom je pa ostal osebno skromen podeželski praktik. Umrl je 27. maja 1910 v Baden-Badenu, kjer ga je zadela srčna kap. Njegov pepel je shranjen v mavoleju zavoda za kužne bolezni, ki je bil zgrajen nalašč zanj. Koch je bil slavni Pasteurjev sodobnik. Pogled v položaj bakteriologije pred njim bi nam še bolj pojasnil pomen njegovega dela. Zadoštuje pa omeniti, kako močno orodje je dobila medicina, ko je bil odkrit bacil jetike, ki jo zdaj preboli nad 90 % ljudi, dočim je prej neusmiljeno in neovirano kosila svoje žrtve.

Telefonski pogovor

— Ali ste poklicali mojo ženo in ji povedali, da drevo ne pridem domov?
— Da, gospod ravnatelj.
— In kaj je odgovorila?
— Vprašala je samo, ali se more na to zaneati.

Sanje

— Zakaj si pa danes tako slabe vo-lje?

— Kako bi ne bil. Včeraj sem plačeval v restavraciji s tisočakom in baš ko mi ga je hotel plačilni menjati, sem se prebudil.

Ko sta bila še pri mami.

Mož: Ker se ti noče zgodaj vstati, moram zopet brez zajtrka v pisarno. Moja mati mi je pa vsako jutro pripravila zajtrk pravočasno na mizo.

Žena: Saj to je tisto. Moja mamica mi je prinesla zajtrk vedno v posteljo.

Po težkem trpljenju je preminil včeraj v graškem sanatoriju naš nad vse ljubljani in skrbni soprog, oče, tast, ded, brat in stric gospod

FRANC OSET

veletrgovec in posestnik v Sv. Petru v Sav. dolini in solast-nik avtomatičnega buffeta „Daj-Dam“ v Ljubljani.

Blagopokojnika prepeljemo v Ljubljano, kjer se vrši pogreb v petek, dne 7. junija t. l., ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice, Stara pot šte. 2 (Leonišče), na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. Peter-Vransko-Ljubljana-Zagreb, dne 5. junija 1935.

ZALUJOČI OSTALI.

Občina Ljubljana
Jedini pogrebni zavod.

Umrli nam je naš nadvse ljubljani soprog, oče, sin, brat, stric, svak in zet, gospod

TURK STANKO

konjeniški kapetan I. kl.

dne 6. t. m. po dolgotrajni, težki bolezni.

Na zadnji poti ga spremimo v soboto, dne 8. junija 1935 ob 1/2 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Strelška ulica 22, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. junija 1935.

Žalujoča soproga NATA

NATA in STANKO — otroka

ANA TURK — mati

in ostalo sorodstvo

Oglasi v „Slovenskem Narodu“
imaio velik uspeh!